

fættelse, at der paa Landet fandtes i 1857: 1181 Skoler, i hvilke Mulktering anvendtes, og 1837, i hvilke dette ikke var Tilfælde; i 1867 er Antallet af førstnævnte Skoler steget til 1720, og Antallet af sidstnævnte gaaet ned til 1061. Dette kunde synes at tyde paa en Fremgang i Lovens Udførelse, men i Virkeligheden er saadan Fremgang neppe tilstede; i Gjærningen er der neppe sket anden Forandring, end at der i sidstnævnte Aar er i Beretningerne anført et større Antal Skoler som saakaldte Mulkterings-skoler, thi Forholdet mellem Antallet af de uden lovlig Grund forførte Skoledage og Bødet af de dikterede Bøder er omtrent det samme, nemlig i 1857 for 1,051,476 Dage 8,348 Rd. 73 β ., eller pr. Dag 0,76 β . og i 1867 pr. Dag 0,71 β . Det er derfor klart, at Loven selv hvor den ikke lades aldeles ude af Syne, ingenlunde udføres faaledes som den er given, og der er endda det Spørgsmaal tilbage, hvormange af de dikterede Bøder, der ere betalte, eftergivne, indbrøve eller affønde. I Kjøbstæderne ere Mulkteringsfor-krifterne, i alt Fald udenfor Bornholm, bleve stærkere paaagtede. — Mod det gjældende Mulkterings-system taler endvidere til en vis Grad den Kjenndsgjærning, der er kommen frem under nærværende Lovforslags 1ste Behandling, at man nemlig i nogle Kommuner har — dog uden høiere Autorisation — modificeret Systemet og modificeret det netop i en af de Retninger, i hvilken Lovforslaget tilsigter at forandre de gjældende Forrifter; det er navnlig for Frederiksberg Kommunes Vedkommende udtalt, at man der først lader de forfømmelige Forældre tilkomme et Tilhold, og at de derefter ved Maanedens Udgang tilfjæses til Møde for Skolekommissionen, som da forhandler med dem de Undskyldningsgrunde, de fremsjøre, og dikterer Mulkst, naar disse befindes uantagelige; paa noget lignende Maade forholdes i Odense. Det er derhos meddelt, at den faaledes fulgte Fremgangsmaade har virket heldigt; men det er ved Siden deraf ikke oplyst, at den er lovmedholdelig. Det kan antages, at mange af Mulkterings-systemets Modstandere vilde være tilfredsstillende, naar den i Odense og Frederiksberg Kommuner indførte Modifikation ad den ene eller anden Vej opnaaede fornøden Hjælp; men ligesom Ministeriet ved ovenansførte Skrivelse 31te Marts 1864 tilkjendegav, at det ikke ansaa sig besjæret til af egen Magtfuldkommenhed at sætte Lovbestemmelserne om Tvangsmidler for at holde Skolebørn til stadig Skolegang ud af Kraft, saaledes har det ved den anden citerede Skrivelse af 31te December 1848 negtet at sanktionere en Afvigelse fra Anordningen af 1814, som netop kommer ovenmeldte Modifikation meget nær: Sørg Amts Skoledirektion havde indstillet, at den „lovbestemte Mulktering for hver enkelt Skolefømmelse“ indtil videre maatte bortfalde, dog saaledes, at vedkommende Sogneforstanderskab for-

pligtedes til at have nøie Tilsyn med de stedfindende Førsømmelser og ved Formaning og Paamindelse at modarbejde samme, samt bemyndiges til, hvor Tilfælden ikke frugtede, at paalægge de Vigeplidige og Gjenstridige en arbitrar Mulkst, der i Gjentagelsestilfælde fordobles, uden Hensyn til, at Barnet en enkelt Maaned har søgt Skolen stadig; denne Indstilling kunde Ministeriet ikke bifalde. Senere synes Ministeriet vel at have stillet sig paa en noget anden Maade, idet der i en Svarskrivelse til Folkethingets Udvalg, som i Samlingen 1872 behandlede det forelagte Forslag til Lov angaaende nogle Bestemmelser om Borger- og Almueskolevesenet i Kjøbstæderne og paa Landet (Tillæg til bets den 13de Mai 1873 afgivene Betænkning) findes den Meddelelse, at Ministeriet ingenlunde giver Paaleg om, at der skal anvendes Mulkter imod ulovlige Førsømmelser i Skoler, naar Skolebesøget er jevnt godt, eller naar der paa anden Maade end ved Mulkter virkes med Alvor for en stadig Skolegang — men der foreligger nu atter en i modsat Retning gaaende Skrivelse (5te Februar 1874), hvori Undervisningsministeriet, da det har bragt i Erfaring, at de stedlige Skolebestyrelser ikke altid ved Kjenndelse, Opdrætning og Afsoning af Mulkter for Børns ulovlige Skolefømmelser følge den regelmæssige Fremgangsmaade i saa Hensende, der i saa væsentlig Grad betinger Mulkternes Virksomhed, ... anmoder Skoledirektionerne om „at indskrænke **samtlig** By- og Sogneraad i deres Virkefreds fremtidig nøie at iagttage, at de ommeldte Mulkter blive dikterede hver Maaned og uopholdelig indkrævede, samt at der derpaa i Mangel af Betaling strax erhverves Autorisation til Afsoning for de ikke erlagte Mulkter“. Det turde da formentlig ogsaa føre til en ubillig Ulighed, om Strafbarheden af ulovlige Skolefømmelser skulde være afhængig af, hvorledes Besøget i det Hele er i den enkelte Skole, saa at endog større Førsømmelighed, der var begaaet i en Skole med i Almindelighed godt Skolebesøg, blev straffri, medens mindre Førsømmelighed blev straffet i en Skole, hvor Besøget i det Hele er ustadigt. — Endelig har Systemet fundet en flersidig Behandling under den i Samlingen 1867 i Folkethinget stillede Forespørgsel, „hvori Ud- undervisningsministeren var villig til at foretage Skridt til, at det nuværende Skolemulkstsystem ophæves for Landkommunernes Vedkommende, eller i hvert Fald til den at foreskrive Lempelser“, hvilken Forespørgsel foranledigede Cirkulæret af 8de Februar 1868, hvori Ministeren næst bl. A. at bemærke, at han fuldkomment deler den almindelige Mening om den mindre heldige Ordning af det nuværende Mulkstsystem, og at erkjende, at Budet i Anordningerne 1814 er saaledes at forstaa, at der „strax for den første Førsømmelse uden lovlig Grund skal dikteres en Mulkst af 3 β .,